

~čarouné~ SLOVENSKO

ŽIVOTNÝ ŠTÝL ♦ CESTOVANIE ♦ ŠIKOVNÍ ĽUDIA ♦ ZAUJÍMAVOSTI

MÁJ 2022

V podzemí

Lákadlá**Belianskej jaskyne**

- Lesné železnice
- Najkrajšie trate
- Tipy na unikáty

Ciel' výletu:

VLAK

4,10 €

Na lodi v Gabčíkove ♦ Návšteva v Čičmanoch ♦ Let vetroňom

~čarouné~ SLOVENSKO

Nové, doplnené vydanie
oblúbenej knihy v predaji

- ♦ 290 strán
- ♦ Stovky krásnych fotografií
- ♦ Jedinečná panoráma Vysokých Tatier
- ♦ Luxusná tvrdá väzba v troch jazykoch

V predaji na www.knihy.hnonline.sk a v sieťach kníhkupectiev.

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

možno si to ani neuvedomujeme, ale vlaky nás sprevádzajú po celý život. V detskom veku niektorí s rodičmi za rytmického vytlieskavania rukami spievali „Ide, ide vláčik, ide, ide vlak. A my, milé deti, poďme nasadať. Pôjdeme my do Popradu, kúpime si čokoládu. Pôjdeme my do Žiliny, tešíme sa na maliny...“ Mladí dospelí azda niekedy svojim milým pri ohníčku vybrnkávali na gitare obľúbený hit Wabiho Daňka a zastretým hlasom nôtli „Je ráno... Je ráno... Nohama stíráš rosu na kolejičkách...“ Alebo si na nejakej riadnej žúrke pri piesni Blues šenkvickej stanice od Bukasového masívu z plného hrdla spevavo veršovali: „Už tri dni derem lavice na stanici Šenkvice, ale vlak od Bystice sa fláka...“ Pravdepodobne ich o pár mesiacov či rokov čakala svadba a čo nemôže chýbať na žiadnej poriadnej veselici? Jasné, predsa „Jede, jede mašinka, kouří se jí z komínka. Jede, jede do dále, veze samý vožralý...“ Aj vy ste si príjemne zaspomínali a možno aj zanôtli so mnou? Možno sa mylím, ale myslím si, že zrejme aj vďaka takejto nostalgii vlaky jednoducho milujeme. Radi nimi cestujeme, páči sa nám, že sme v nich istým spôsobom nezávislí, môžeme sa v nich prejsť, keď nám je už dlho, posediť si pri kávičke či pivku v „reštauráku“, kochať sa nádhernou slovenskou panorámou trebárs aj všetkými oknami na chodbičke... V tomto našom „vlakovom“ vydaní Čarovného Slovenska nájdete najkrajšie slovenské trate, ktoré už roky objavuje a fotografuje Matúš „Makbedrik“ Vavrek (od str. 18). Ponúkame vám niekoľko zaujímavých tipov na výlet za železničnými atrakciami, napríklad historickú lesnú úvraťovú železniciu v Novej Bystrici-Vychylovke (str. 12), alebo unikátnu lesnú železniciu Katarínka neďaleko Dechtíc, ktorá ožila vďaka vytrvalosti miestnych dobrovoľníkov (str. 26), ale aj iné atrakcie spojené s vlakmi (str. 32). Nezabudli sme ani na tých, ktorým vlaky možno až tak nevoňajú a skôr sa im páči vo vzduchu či na vode. Takže poletíme na vetroni a vychutnáme si scenériu Slovenska z výšky (str. 42), alebo nasadneme na loď Morava a preplávame sa cez plavebné komory jubilujúceho vodného diela Gabčíkovo. Nech už sa vyberiete na výlet po Slovensku akýmkoľvek dopravným prostriedkom, nech máte parádnu jazdu.

„Už tri dni
derem lavice
na stanici
Šenkvice...“

Róberta Karpinská, šéfredaktorka
roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
#carovneslovensko

12

18

64

8 Čarouné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku.

12 Krásavica na Kysuciach

Keby sme sa dokázali preniesť o sto rokov späť, v dnešnej Bystrickej doline by nebola cyklotrasa, ale viedla by ňou lesná železnica.

18 Vlakom naprieč Slovenskom

Fotograf Matúš Vavrek najradšej cestuje po Slovensku vlakom, počas ciest robí nádherné zábery. Ktoré trasy sú podľa neho najčarovnejšie?

26 Unikát ukrytý v lese

Lesná železnica Katarínka v Dechticiach je pamiatkou po Malokarpatskej lesnej železnici, vďaka dobrovoľníkom tento historický skvost opäť oživa.

32 10 výletov za vlakmi

Chcete sa na výlete zabaviť? Či „len“ vidieť niečo jedinečné? Prinášame vám tipy na unikátne technické diela, historické vozne i atrakcie spojené s vlakmi.

34 Srdciari spod Inovca

V ten deň sme si užili slnka

habadej. Drevené slnko je na priečelí Inoveckej chaty, jarné žiarilo nad pohorím Považský Inovec. Našli sme ho však aj v srdciach ľudí, ktorých sme stretli v horskej chate.

42 Čaro tichého letu

Jedným z najkrajších spôsobov, ako sa potešiť scenériami rodnej krajiny z netradičného uhla, je let vetroňom. Do sveta, ktorý je zaujímavý, ale i opradený vžitými mýtmi často vzdialenými realite, vás teraz pozývame!

50 Plavebnými komorami za zážitkom

Pred tridsiatimi rokmi sa vodným dielom Gabčíkovo pre-

Foto na titulke:
Matúš Vavrek

plavila prvá loď a takéto výročie sme si nemohli nechať ujsť. Na lodi Morava sme prekonalí plavebné komory a rozdiel hladín 20 metrov.

58 Príbeh jaskyne

Belianska jaskyňa v Tatrách je najnavštevovanejšou jaskyňou Slovenska a práve uplynulo 140 rokov od jej sprístupnenia verejnosti.

64 Mäsožravé kravičky

Nie sú to nijaké prítluné chrobáčky, lienky sú v hmyzom svete obávané dravce, z ktorých majú napríklad vošky plné gate.

70 Na štíty s vodcami

Vďaka nim sa na najvyššie slovenské štíty dostanú aj ľudia, ktorí nikdy neliezli. Horskí vodcovia.

76 Minulosť je dnes

Tiež by ste si chceli pozrieť, ako vyzeralo vaše mesto či obec kedysi? Niekedy netreba ísť ani príliš ďaleko, aby sme si vedeli predstaviť rozdiel medzi minulosťou a súčasnosťou.

82 Jar, vitaj

Jar je prvým obdobím roka, ktoré môžete vnímať nielen vizuálne, ale aj vôňou. A to vďaka zakvitnutým stromom či prvým jarným kvetom. K jari patria aj bociany či májmi vyzdobené dedinky.

90 Smiech z archívu

Reštaurácia, kde podávajú nie práve najlacnejšiu „brečku“, či rady, ako zbaviť muža „bujnej žiadosti“. Aj tieto vtipné dokumenty našli archivárky zo

Štátneho archívu v Trnave, keď pripravovali unikátnu výstavu o humore.

96 Minipohorie nad veľriekou

Pohoriu Burda patrí prívlastok najmenšie na Slovensku, no zaujímavosť tu nájdete viac než dosť. Už poloha je jedinečná, jeho kopce sa týčia nad Dunajom, no pohorie ohraničujú ďalšie toky. Vystúpili sme aj na lokalitu Skaly, odkiaľ sa ponúkajú najlepšie výhľady.

106 Zdravie z prírody

Bedrovník anízový. Poznáme ho pod ľudovým názvom aníz, pomáha pri trávení a dýchacích problémoch, ale obľúbený je i v kuchyni.

108 V srdci Novohradu

Cieľ čarovných potuliek si často vyberáme tak, že ideme tam, kde sme ešte neboli. Tak to bolo aj tentoraz. O Novohrade a jeho centre, Lučenci, vie priemerný Slovák aj priemerný redaktor málo. Podme to spolu napraviť.

114 Zobúdzajú Čičmany

V dedinke obkolesenej Strážovskými vrchmi nezomriete od nudy a nemusíte z nej vytiahnuť ani päť. Oživené čičmianske drevenice totiž poskytujú úžasné zázemie.

120 Fajky na kolene

Fajčiť fajku, doslova symbol pohody, to je hotová filozofia, ale vyrobiť takú, ktorá dobre ťahá, je tiež poriadny kumšt.

126 Regál

Prinášame májové novinky a tipy z našich obchodov...

čarovné SLOVENSKO

Ročník VI., číslo 5, máj 2022, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Veronika Nichta Mráziková, Katarína Abeille, Richard Filipko,
Dan Himič, Peter Hupka, Zuzana Jurgová, Soňa Košíková,
Matúš Vávrek

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer,
Miroslava Spodniaková

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovneslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Matúš Vávrek
EDITORIÁL FOTO: Katarína Kincelová

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Viktor Beličák, Peter Kováč

ILUSTRÁČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Shutterstock, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEĽ:
Vladimír Mužik, tel.: 02/48 238 100
FINANČNÝ RIADITEĽ:
Martin Mráz, tel.: 02/48 238 200
OBCHODNÁ RIADITEĽKA:
Katarína Michalechová, tel.: 02/ 48 238 106
RIADITEĽ DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:
Denis Schwarcz, tel.: 02/48 238 442
RIADITEĽ MARKETINGU, PR A EVENTOV
Ivan Netik, tel.: 02/48 238 141
OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:
Zuzana Koleniková, tel.: 0917 624 365
e-mail: zuzana.kolenikova@mafraslovakia.sk
PREDPLATNÉ: tel.: 0948/987 958, 0917/238 238

e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a.s., je druhým najsilnejším
vydavateľstvom na Slovensku.
Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje
14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATEĽSTVA:
MAFRA Slovakia, a. s.
Nobelova 34, 836 05 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446

TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESIACOV:
45,10 € s DPH
CENA JEDNÉHO VÝTLAČKU: 4,10 €
VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Pressegross, a. s.
REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17
ISSN 2585-8009

Nevyžadujú poštu redakcia nevracia.
© Copyright MAFRA Slovakia, a. s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva
ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení
vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný
prenos článkov, ako aj na verejnú rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov
v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.
Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a. s., je súčasťou koncernu AGROFERT.
Odborným garantom magazínu Čarovné Slovensko je Asociácia cestovného
ruchu Slovenskej republiky.

Inšpiroval sa

Môj šesťročný syn má veľmi rád časopis Čarovné Slovensko, hlavne keď v ňom nájde veci, ktoré ho zaujímajú – zvieratá, vlaky, pekné miesta v Tatrách, ktoré dobre pozná, lebo tam od malička chodí každý rok na liečenie. V poslednom čísle ho zaujala reportáž z múzea máp, kde videl aj maľované mapy. Keďže veľmi rád kreslí, hneď jednu maľovanú mapu vytvoril.

Katka, Trenčín

Aprílové číslo

Keď som si doniesla domov aprílové číslo Čarovného Slovenska, najprv som si časopis prelistovala ako obvykle. Zastavila som sa na stranách 64 – 69 a v nemom úžase som obdivovala Košický dóm, Trnavu, hlavy koní... vytvorené z riflí. Z obyčajných bežných riflí! Super nápad, piplavá robota, skvelý výsledok! Skláňam sa pred majstrom Branislavom Horváthom v hlbokkej pokore a „sme-kám“ nie jeden, ale hneď 2 klobúky. Paráda! To sú tie povestné zlaté slovenské ručičky. Svedčia o našej vynaliezavosti a šikovnosti. Blahoželám! Nadchlo ma to! Neskutočne!

Iveta Ž., Veľký Krtíš

Zo zákulisia

Na reportáž na Inoveckú chatu zobrala redaktorka **Katka** aj svoje deti, ktorým sa – hneď po výborných bryndzových pirohoch – najviac páčila hojdačka.

Na návšteve u Kudjakovcov v Čičmanoch si **Dan Himič** vyskúšal klobúk, aký nosia večerníčkovi Maťko a Kubko. Na fotke mu práve volá šéfredaktorka Čarovného Slovenska a vyrušuje ho pri práci na reportáži.

Náš spolupracovník **Juraj Červenka** si počas prípravy reportáže o pohorí Burda „odskočil“ aj k sútoku Ipla s Dunajom. Povyše onedlho vyrastie cestný most do Maďarska a celá lokalita bude ešte atraktívnejšia aj pre cykloturistov.

Bezpečnosť na prvom mieste. Naša kolegyňa – fotografka **Mirka** si nechcela nechať ujsť zábery na plavebnú komoru „z prvého radu“, vyfasovala teda krásnu červenú záchrannú vestu.

#carovneslovensko

Boli ste niekde na výlete a chcete sa s nami podeliť o všetku tú krásu, ktorú ponúka naše čarovné Slovensko? Pošlite nám svoju snímku na magazin@carovneslovensko.sk, označte na svojich fotkách na Instagrame [@carovne_slovensko](https://www.instagram.com/carovne_slovensko) alebo použite hashtag [#carovneslovensko](https://www.instagram.com/explore/tags/carovneslovensko) a my budeme radi vaše fotky zdieľať na našom profile alebo ich rovno uverejníme.

„Gešajovský mlyn v obci Zálesie je replikou vodných mlynov, ktoré boli kedysi na Malom Dunaji.“ [Radoslav Hoppej @niejeturabezstura](#)

„Hrad Beckov patrí k tým najznámejším a pre mňa aj k tým najkrajším zrúcaninám na Slovensku.“ [Radoslav Hoppej @niejeturabezstura](#)

„Liptovská Mara – odpočívadlo Dechtáre.“ [Mária Lauková](#)

„Fotografia vznikla na ľahkej turistike na vrch Vlčinec neďaleko Ilavy s perfektnými výhľadmi na Vršatec, Vápeč a Homôľku.“ [Michal Dobiaš](#)

„Túra na Slavkovský štít je síce pomerne náročná, odmenou sú však krásne výhľady na všetky svetové strany.“ [Tamara Petreková @tamara_petrek](#)

„Tomášovský výhľad je miesto, ktoré si nemôže nechať ujsť žiadny správny turista, ten pohľad je „čarovný“.“ [Monika Víghová @monavigh](#)

„Západné Tatry sú miestom, ktoré ma vždy očarí nádhernými scenériami.“ [Patrícia Telecká @patrish6](#)

„Malá ukážka z veľkonočnej výzdoby v Trnave. Čitateľ [Miloš Stano](#)“

„Pohľad na jarnú idylku Tatier z Novej Lesnej. [Ludmila Grancová](#)“

Stanislav Kušnier

Baroková kalvária, Dvory nad Žitavou

Miesto na vaše fotky

Chodíte radi do prírody? Cestujete po Slovensku a podarili sa vám unikátne zábery, ktorými by ste sa radi pochválili? Toto je to miesto, kde ich vieme ukázať v plnej kráse na veľkej ploche. Pošlite nám ich minimálne vo veľkosti A4 s rozlíšením 300 dpi na magazin@carovneslovensko.sk a dostanú šancu ukázať sa svetu.

ČAROVNÉ OKO

Miroslav Mäsiar
Roháčske plesá

Marek Zelenák

Strom lásky: Jakubova Voľa

LESNÁ ŽELEZNICA

KRÁSAVICA *na Kysuciach*

KEBY SME SA DOKÁZALI PRENIESTŤ O STO
ROKOV SPÄŤ, V DNEŠNEJ BYSTRICKEJ DOLINE
BY NEBOLA CYKLOTRASA, ALE VIEDLA BY ŇOU
LESNÁ ŽELEZNICA.

Text: Veronika Nichta Mráziková
Foto: archív Kysucké múzeum

